

Metody práce s ohroženými osobami

1. Popis a cíle projektu

Cílem projektu je prostřednictvím zvýšení kompetencí sociálních pracovníků snížit výskyt delikventní činnosti u dětí, mladých dospělých a jejich rodin a zajistit komplexní přístup prevence kriminality v kraji.

Cíle projektu jsou zaměřeny na ohrožené a rizikové děti a jejich rodiny. Zvýšením kompetencí sociálních pracovníků chceme prostřednictvím přímé práce s rizikovými dětmi, mladými dospělými a jejich rodinami zlepšit jejich chování a jednání a tím minimalizovat kriminálně rizikové chování. Ohrožené rodiny by měli získat důvěru v sociální pracovníky, své problémy s nimi závčas řešit a tím předcházet vzniku daleko větší míry a závažnosti sociálně nežádoucích jevů, zvláště výskytu delikventní činnosti.

Cílů bude, mimo jiné, dosahováno zlepšením dovedností pracovníků sociálně-právní ochrany, sociálních kurátorů, manažerů prevence kriminality a dalších sociálních pracovníků na obcích. Sociální pracovníci na obcích jsou často prvními odborníky, na které se potencionálně problémoví jedinci a rodiny obrátí, v řadě měst kraje jsou i jediní, kdo může těmto rodinám a jedincům pomoci. K tomu, aby ta pomoc byla efektivní, je nutné mít sociální pracovníky, kteří splňují nejenom formální požadavky na vzdělání (dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách), ale hlavně i požadavky na kvalitu vykonávané práce. A kvalita vykonávané práce souvisí jak s osobností jednotlivce, jeho zkušeností, motivovaností, tak hlavně praktickými znalostmi a dovednostmi, které jsou dány nástroji dané profese. Tím, že dojde ke zlepšení kompetencí a dovedností sociálních pracovníků obcí,lepší se i komunikace s klienty, sociální diagnostika a následné sociální intervence.

V rámci projektu budou uspořádány tyto vzdělávací semináře a výcviky:

- Sociální terapie
- Dluhové poradenství a finanční gramotnost
- Problematika práce s duševně nemocnými
- Výcvik facilitace
- Metodický seminář pro manažery prevence kriminality

2. Cílová skupina

Konečné důsledky a výstupy projektu jsou zaměřeny primárně na tyto cílové skupiny:

- Děti a mladí dospělí se zaměřením na efektivní práci s kriminálně rizikovými dětmi
- Rodiny s cílem na konkrétní a efektivní podporu ohrožených rodin

Projekt se zaměřuje na vzdělávání sociálních pracovníků, kteří jsou další cílovou skupinou. Prostřednictvím vzdělávání těchto sociálních pracovníků chceme zlepšit situaci dětí, mladých dospělých, jejich rodin a dalších potencionálně kriminálně rizikových osob.

3. Východiska projektu

Východiskem projektu je skutečnost, že sociální pracovníci na obci jsou často první, s kým se problémoví klienti setkají. V řadě obcí kraje nejsou dostupné jiné subjekty než právě sociální pracovníci obcí. Na druhou stranu pracovníci obcí mohou být v kontaktu s více problémovým klientem bezradní, v rámci svých zkušeností ani dovedností nejsou dostatečně specializovaní a neumí s ním efektivně pracovat, komunikovat a motivovat ho. Jednotlivé

vzdělávací moduly vychází z rozdílných potřeb sociálních pracovníků a z rozdílné výchozí situace. V listopadu 2012 proběhlo cílené zjišťování potřeb s cílem nastavit vzdělávání tak, aby co nejvíce naplňovalo potřeby cílové skupiny.

Sociální terapie

Při přípravě vzdělávání v sociální terapii jsme vycházeli z požadavku na profesionální a kvalitní sociální práci. Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti sociální prevence, depistážní činnosti, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitaci. K realizaci těchto požadavků, kladených na sociálního pracovníka, je nutno mít k vhodné odborné intervenci profesní pracovní nástroje a postupy.

Sociální terapie je specifickým druhem odborné intervence, jejímž cílem je dosahovat přímým i nepřímým působením žádoucích změn v chování klienta a v jeho sociálním okolí, řešit situaci, která bezprostředně ohrožuje klienta, a předcházet vzniku rizikového chování i podmínek, které mohou jeho vznik podporovat. Sociální terapie má velmi široký záběr. V určitých případech klienta jen doprovázíme (s ohledem na jeho osobnost), v jiných ho vedeme (s ohledem na jeho situaci) či dokonce zasahujeme (s ohledem na jeho ohrožení). Proto je nutné, aby sociální terapie odpovídala současně potřebně komplexní a odborné intervence a zahrnovala širší okolí klienta. Měla by být „šita klientovi na míru“. K tomu, aby sociální pracovníci takovou intervenci byli schopni poskytovat, musí mít odpovídající dovednosti.

Sociální terapie je vysoce specializovaná činnost, která není jen sociální kontrolou či pouhým poskytováním materiální pomoci potřebným. Sociální pracovník se setkává u klientů s řadou problémů, které se vzájemně kombinují a vyžadují řešení i pomoc různého druhu. Situace, které vyžadují jeho intervenci, mohou mít jednu nebo více následujících součástí: dlouhodobou nezaměstnanost, časté změny v zaměstnání, chronická tělesná a duševní onemocnění, manželské konflikty, záškoláctví, delikventní chování jednoho či více dětí, dlouhodobé mezigenerační rozpory, řadu pochybných vztahů v životě rodiče, přílišnou závislost na partnerovi, sexuální zneužívání dětí, týrání dětí, kriminalitu některého z rodičů apod. – to vše a řada dalších jsou problémy, se kterými se sociální pracovník setkává a které společně s klienty řeší. Při realizaci sociální terapie nejde jen o odstranění nebo eliminaci řešených problémů, ale zároveň také o prevenci vzniku potíží nasedajících na primární problémy.

Sociální terapii není možné zaměňovat za psychologickou psychoterapii. Nelze se v ní však obejít bez užití psychologických i socio-terapeutických prostředků, zaměřených především na komunikační a vztahovou oblast, s cílem pomoci potřebnému jedinci. Proto je nutné pro poskytování sociální terapie a diagnostiky projít speciálním výcvikem.

Dluhové poradenství a finanční gramotnost

Do dluhové spirály se člověk dostane většinou vlastním zaviněním, tím, že dá podpis pod smlouvu a její podmínky, které později nedodrží je často způsobeno vnějšími okolnostmi, na které sice dlužník při podpisu nemyslel nebo je podcenil, ale sám je nezpůsobil. Takovými typickými případy jsou smrt v rodině, pracovní úraz, invalidita, nemoc vyžadující akutní a drahé léčení, povinnost ručitele zaplatit za dlužníka, který nesplnil, co měl, likvidační nepojištěná živelná událost (požár, velká voda), apod. Kromě toho se dlužník do nezvladatelných dluhů dostává kvůli nezodpovědnosti svého okolí, nejčastěji člena rodiny. Typicky jde o krádež peněz nebo majetku dlužníka, neúspěšné podnikání nebo závislost manžela/manželky (gambling, drogy), apod. Se zadlužením souvisí mnoho trestné činnosti. Klienti si často nevědí rady a neumí svoji finanční situaci řešit. Specializované poradenství je

dostupné pouze ve velkých městech v kraji a sociální pracovníci jsou leckde opět jediní, kdo mohou klientům poradit a pomoci. Dluhová problematika má v činnostech sociálních pracovníků dlouhodobě vzrůstající tendenci. Sociální pracovníci řeší stále složitější kauzy, které nejsou schopni samostatně vyřešit a dalších odborníků na dluhovou problematiku je v kraji málo a pro klienty jsou vzhledem ke vzdálenosti, kterou musí překonat, často zcela nedostupní. Znalostní úroveň a kompetence řešit složité dluhové kauzy se u jednotlivých sociálních pracovníků liší. Nicméně základní vzdělání v této oblasti mají téměř všichni. Cílem tohoto semináře je poradit sociálním pracovníkům speciální vzdělání v této oblasti tak, aby si dokázali poradit se složitějšími situacemi v oblasti dluhů a efektivně svým klientům pomoci.

Klienty sociálních pracovníků jsou velmi často osoby, které se zadlužují nebo již dluhy mají. V řadě měst ale bohužel neexistuje žádná odborná služba, která by těmto osobám pomáhala s řešením jejich dluhové situace, a sociální pracovníci obcí často nemají takové znalosti, aby byli kompetentní k dluhovému poradenství. Tím, že si klienti v této situaci neumí sami poradit a ani jim nejsou jejich klíčoví sociální pracovníci na obcích schopni odborně pomoci, dostávají se klienti do „dluhové pasti“, ze které hledají různé cesty, často bohužel i prostřednictvím trestné činnosti (krádeže, loupeže, podvody, atd.). Z tohoto důvodu chceme zajistit, aby na obcích II. a III. typu byli pracovníci, kteří se budou v oblasti dluhové problematiky orientovat a budou schopni klientům pomoci.

Problematika práce s duševně nemocnými

V posledních letech se v Pardubickém kraji staly 3 závažné trestné činy způsobené osobami s duševním onemocněním.

Sociální pracovníci a sociální kurátoři se v každodenním kontaktu setkávají s osobami s duševním onemocněním.

Pardubický kraj je pověřen metodickým vedením těchto pracovníků a tak víme, že sociální pracovníci nemají zkušenosti ani dovednosti, jak komunikovat a pracovat s duševně nemocnými klienty. To může mít bohužel katastrofální následky pro klienty a jejich rodiny spočívající ve špatné diagnostice závažnosti problému či jeho podcenění, které může vést až k páchání závažné trestné činnosti.

Výcvik facilitace

Výcvik facilitace navazuje na 100 hodinový výcvik v mediaci, ve kterém bylo v Pardubickém kraji vycvičeno 15 mediátorů, a který byl celý hrazen z prostředků kraje. Mediace je metoda řešení sporů a problémů v komunikaci mezi jednotlivci. V některých případech je ale nutné urovnávat spory mezi skupinami obyvatel, čemuž jsou potřeba ještě další dovednosti. Facilitace je metoda, při níž profesionální prostředník – facilitátor – pomáhá více lidem (nebo skupinám lidí) k řešení závažných a vleklých sporů mimosoudní cestou. Facilitace je technika, která umožní dovést skupinu k cíli složitého a konfliktního jednání navzdory úskalí neefektivní komunikace, nedorozumění a nejasností mezi účastníky. Vyškolený facilitátor bude odborník působící na obci, který bude nápomocen při urovnávání sporů mezi skupinami obyvatel, zejména sporů mezi problémovými skupinami obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách. Pomocí včasného urovnání konfliktů se bude předcházet další trestné činnosti, zvláště násilné a majetkové TČ. Tyto dovednosti získají vyškolení mediátoři ve výcviku facilitace.

Metodický seminář pro manažery prevence kriminality

Východiskem pro tuto část projektu je povinnost kraje metodicky a odborně vést manažery prevence kriminality na obcích. K tomu je nutné mít prostředky a podmínky. Realizace prevence kriminality je na místní úrovni závislá na osobě manažera prevence kriminality. Manažeři prevence kriminality jsou dlouhodobě koordinováni a vedeni pracovníkem ministerstva vnitra a manažerkou prevence kriminality kraje. Bohužel již nejsou pravidelně

vzdělávání v otázkách prevence kriminality, informace od krajského manažera prevence kriminality jsou zprostředkovány hlavně e-mailem nebo prostřednictvím krátkých porad. To je vnímáno z obou stran jako nedostatečné.

Ze zkušeností víme, že nejefektivnější je dlouhodobá práce a intenzivní, výjezdové semináře, kde je prostor nejen k vzdělávání, ale i ke komunikaci, sdílení zkušeností, nápadů a možností realizace preventivních aktivit. V roce 2012 se města a obce nově zapojily do prevence kriminality a funkci manažera prevence kriminality zastává řada nových lidí. I z tohoto důvodu jsme přesvědčeni, že je nutná systematická a dlouhodobá podpora manažerů obcí v kraji. K nastolení oboustranné spolupráce je třeba vytvořit funkční nástroj a platformu, jak s manažery na obcích co nejefektivněji fungovat. Na základě zkušeností budeme pořádat pravidelná dvoudenní výjezdní setkání, kde manažerům zajistíme odborné vzdělávání a ve spolupráci s pracovníkem MVČR poskytneme aktuální informace o vývoji prevence kriminality na celonárodní úrovni. Cílem tohoto modulu bude zajistit efektivní a koordinovaný systém prevence kriminality na krajské úrovni.

4. Aktivity projektu

V rámci projektu budou realizovány tyto vzdělávací programy:

Sociální terapie

Cílovou skupinou vzdělávání jsou pracovníci sociálně-právní ochrany – max. 20 pracovníků obcí III. typu. Do kurzu budou vybráni pracovníci, kteří potřebují zvýšit své praktické znalosti a dovednosti. Výběr vhodných pracovníků zajistí vedoucí pracovník příslušného odboru sociálních větví spolupráci s metodikem sociální prevence na kraji a lektorem výcviku.

Výcvik bude intenzivní, interaktivní, zaměřený na řešení modelových situací a na získání praktických dovedností v délce 8 dní (10 hod./den), tedy celkem 80 hod. Jelikož je výcvik pro pracovníky z celého kraje, bude probíhat formou 4 dvoudenních výjezdových cyklů a budou jej lektorsky zajišťovat odborníci na sociální terapii a diagnostiku.

Dluhové poradenství a finanční gramotnost

Cílovou skupinou semináře jsou sociální pracovníci obecních úřadů obcí II. a III. typu a sociální kurátoři. V oblasti dluhové problematiky bude vyškolen cca 60 osob. Vzdělávání bude realizovat SPES Olomouc, která nabízí intenzivní dvoudenní seminář pro max. 20 účastníků, budou tedy realizovány 3 semináře (celkem pro 60 osob) v počtu 14 výcvikových hodin.

Problematika práce s duševně nemocnými

Cílovou skupinou semináře zaměřeného na specifika komunikace s duševně nemocnými bude cca 75 sociálních pracovníků obecních úřadů obcí II. a III. typu a sociálních kurátorů. Výcvik bude jednodenní v celkovém počtu 8 hodin a budou jej lektorsky zajišťovat pracovníci o.s. Péče o duševní zdraví, čímž bude i navázána úzká spolupráce mezi odborníky z občanského sdružení a sociálními pracovníky.

Výcvik facilitace

Dvoudenní akreditovaný výcvik facilitace navazuje na výcvik v mediaci, který v Pardubickém kraji proběhl v roce 2011 a z tohoto důvodu je určen 15 absolventům výcviku mediace (nejčastěji to byli manažeři prevence kriminality z úřadů obcí III. typu). Výcvik bude dvoudenní v rozsahu 16 hodin, bude se konat v budově Krajského úřadu Pardubického kraje a odborně jej zajistí Asociace mediátorů ČR.

Metodický seminář pro manažery prevence kriminality Pk

V souvislosti s metodickým vedením budeme v roce 2013 realizovat v rámci projektu 2 denní výjezdní metodický seminář pro manažery prevence kriminality všech typů obcí (tam, kde manažer Pk působí). Semináře se zúčastní i členové pracovní skupiny prevence kriminality kraje, která je odborným, koordinačním a koncepčním orgánem kraje pro prevenci kriminality, a která je vytvořena v souladu se Strategií prevence kriminality v ČR na léta 2012 – 2015. V rámci tohoto setkání budou diskutovány potřeby a priority Pk na další období. S touto aktivitou počítáme i do dalšího období platnosti Koncepce prevence kriminality Pk, aktivita bude v dalších letech doplněna o vzdělávání manažerů prevence kriminality. Seminář bude dvoudenní, účastníkům bude hrazeno ubytování a stravování.

5. Komplexnost řešení

Pardubický kraj má zpracovanou Koncepci prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016, jejíž součástí je i Akční plán, ve kterém jsou definovány hlavní aktivity a priority:

Priorita 1.1	Zřízení speciálních výslechových místností (Speciální výslechové místnosti jsou určeny pro výslechy dětí – obětí nebo svědků trestné činnosti s cílem minimalizace jejich sekundární viktimizace a traumatizace).
Priorita 1.2	Podpora projektů zaměřených na zvýšení bezpečnosti v kraji a aktivní role kraje v programu prevence kriminality MVČR.
Priorita 2.1	Zajištění nabídky kvalitních programů sociální prevence.
Priorita 2.2	Podpora dlouhodobých a systematických programů pro děti a mládež, kteří se dopustili rizikového či protiprávního chování.
Priorita 2.3	Snížení nebezpečí a zajištění efektivní pomoci a podpory obětem trestné činnosti.
Priorita 2.4	Prevence předluženosti jako kriminogenního faktoru.
Priorita 2.5	Prevence rizik souvisejících s virtuální komunikací.
Priorita 2.6	Prevence trestné činnosti páchané na seniorech a jejich ochrana.
Priorita 3.1	Zlepšení informovanosti o stavu, vývoji a typech trestné činnosti v lokalitách a o možnostech a způsobech ochrany před ní s cílem zvyšování informovanosti obyvatel a motivace k aktivnímu přístupu k zajištění vlastní bezpečnosti a ochraně majetku.
Priorita 3.2	Zlepšení koordinace a spolupráce participujících institucí na území kraje a spolupráce s MVČR.
Priorita 3.3	Hodnocení efektivity v systému kriminality.

Pardubický kraj se dlouhodobě věnuje vzdělávání různých skupin odborníků. Ve spolupráci s Ostravskou univerzitou v Ostravě, Fakultou sociálních studií bylo v letech 2010 a 2011 realizováno vzdělávání pro metodiky sociální prevence a sociální kurátory. V roce 2011 Pardubický kraj v rámci Krajského programu prevence kriminality realizoval a plně financoval ze svého rozpočtu výcvik mediace pro 15 pracovníků obcí. Pardubický kraj metodicky vede sociální pracovníky, sociální kurátory, pracovníky sociálně právní ochrany dětí, manažery

prevence kriminality, romské poradce a protidrogové koordinátory. V roce 2012 Pardubický kraj připravil a financoval několik seminářů pro sociální pracovníky (např. Mediacce – předcházení konfliktů v rodinách, opatrovnictví v kontextu transformace sociálních služeb, metodická setkání sociálních pracovníků k sjednocení praxe výkonu sociální práce) a provádí pravidelnou metodickou podporu sociálním pracovníkům obcí.

Pomocí projektu je naplňována řada aktivit, které vychází z Akčního plánu Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016. Pomocí projektu budou realizovány aktivity, které doplní systém sociální prevence a sociální práce v kraji.

Pardubický kraj ze svého rozpočtu dlouhodobě podporuje a financuje nestátní neziskové organizace, které poskytují péči a poradenství dětem a mladým dospělým z kriminálně rizikového prostředí. Systém podpory organizací zajišťujících podporu a péči rodinám s rizikem výskytu kriminálního chování u jejích členů je součástí Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 – 2015 a Akčního plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na rok 2013.

V rámci kraje je navázána úzká spolupráce mezi Krajským úřadem Pardubického kraje, Krajským ředitelstvím policie Pardubického kraje, obcemi a městy. V roce 2012 byl úspěšně realizován projekt Speciálních výslechových místností pro dětské oběti trestných činů.

6. Efektivita a udržitelnost projektu

Kriterium I.: Zvýšení efektivity pomoci dětem a mladým dospělým prostřednictvím zvýšení kompetencí sociálních pracovníků v oblasti sociálně-právní ochrany dětí na obcích

Způsob kontroly: počet případů řešených pomocí sociální terapie na obcích počet pracovníků, kteří úspěšně dokončí výcvik v sociální terapii

Doba měření efektivity: dlouhodobě, min. 4 roky

Kriterium II.: Snížení rizika vzniku kriminálního chování u dětí, mladých dospělých a ostatních členů ohrožených rodin prostřednictvím včasné a efektivní pomoci

Způsob kontroly: Toto kriterium vyžaduje dlouhodobé sledování vývoje rodin v péči pracovníků sociálně-právní ochrany. V rámci sledování efektivity budeme porovnávat dopad intervencí metody sociální terapie a metod běžné sociální práce orgánů sociálně právní ochrany dětí v rámci jednoho oddělení obce s rozšířenou působností.

Doba měření efektivity: dlouhodobě – min. 5 let, prvně za rok 2014 a dále vždy k 31. 12.

Kriterium III.: Snížení rizika páčání kriminality v souvislosti se zadlužením u ohrožených osob a rodin

Způsob kontroly: počet realizovaných intervencí v oblasti dluhového poradenství, počet účastníků semináře, kvalitativní hodnocení semináře účastníky

Doba měření efektivity: dlouhodobě, min. 4 roky

Kriterium IV.: Snížení rizika kriminality osob s duševním onemocněním prostřednictvím včasné diagnostiky a řešení problému

Způsob kontroly: počet intervencí u osob s duševním onemocněním a jejich rodin, počet účastníků semináře, kvalitativní hodnocení semináře účastníky

Doba měření efektivity: dlouhodobě, min. 4 roky

Kriterium V.: Zlepšení systému prevence kriminality v kraji, zvýšení odbornosti a kompetencí manažerů prevence obcí

Způsob kontroly: počet měst zapojených do programů prevence kriminality, počet efektivně realizovaných projektů, počet účastníků semináře, kvalitativní hodnocení semináře účastníky

Doba měření efektivity: 3 roky

Udržitelnost projektu: Projekt je plánován v této šíři jako jednorázový, ale další průběžné vzdělávání sociálních pracovníků se předpokládá. Pardubický kraj minimálně zajistí i nadále pravidelné setkávání metodiků prevence obcí a dvoudenní metodický seminář. V dalším období budeme sledovat efektivitu a dopad realizovaných vzdělávacích seminářů, v případě potřeby se budou semináře opakovat i v dalších letech. Vyškolení pracovníci (zejména v sociální terapii, dlouhém poradenství a facilitaci) by měli svých nabytých dovedností dále využívat a s klienty pracovat. Udržitelnost projektu je tedy plánována na min. dobu platnosti Koncepce prevence kriminality Pk, tedy další **3 roky**.

7. Harmonogram projektu

Únor 2013 – podání projektu

Březen 2013 – rozhodnutí MVČR

Duben 2013 – příprava seminářů

Květen - červen 2013 – metodický seminář pro manažery prevence obcí

Červen – prosinec 2013 – výcvik sociální terapie

Červen 2013 – seminář dlouhého poradenství

Červen 2013 – seminář sociální práce s duševně nemocnými

Říjen/listopad – výcvik facilitace

Listopad – prosinec – vyhodnocení projektu a vyúčtování dotace

8. Rozpočet projektu

Seznam seminářů	Celkem	Dotace MVČR	Rozpočet kraje
Výcvik sociální terapie (8 dní x 10 hod.), náklady na DPP - lektorné (160 hod. á 500,- Kč - 80 hod. příprava, 80 hod. přímá lektorská činnost) = 80 000,- Kč , technické zajištění - ubytování, strava pro 20 osob x 4 dvoudenní semináře á 400,- Kč/den - 800,- Kč = 64 000,- Kč , cestové, ubytování lektora, studijní a pracovní materiály celkem 16 000,- Kč hrazeno z rozpočtu Pk	160 000	144 000	16 000
Dlouhové poradenství, náklady na služby lektorné a odborné zajištění (3 x 14 hodin/celkem 42 h, 2 lektori, 1 hod. max. 500 Kč, materiály ze školení pro 60 osob, technické zajištění)	45 000	42 000	3000
Sociální práce s duševně nemocnými, náklady na služby lektorné a odborné zajištění (8 hod., 2 lektori, 1 hod. max. 500 Kč - hrazeno z dotace, technické zajištění - hrazeno z rozpočtu Pk)	15 000	8 000	7 000
Výcvik facilitace, náklady na služby lektorné a odborné zajištění (16 hod., 2 lektori, 1 hod. max. 500 Kč - hrazeno z dotace, materiály, osvědčení, technické zajištění - hrazeno z rozpočtu Pk)	58 000	16 000	42 000
Metodický seminář pro manažery prevence kriminality, náklady na služby ubytování a stravování (požadujeme náklady na ubytování a stravu pro 30 osob á 350,- Kč/den, zbytek hrazeno z rozpočtu Pk)	35 000	21 000	14 000
Celkem	313 000	231 000	82 000